

Välj ett jobb som behöver dig!

Yrkesutbildningar på gymnasiet

Vård och omsorg · Barn och fritid · Bygg och anläggning
El och energi · Fordon och transport · Försäljning och service
Industri tekniska programmet · Naturbruksprogrammet
Restaurang och livsmedel · VVS och fastighet
Hotell- och turismprogrammet

Att välja gymnasieprogram är en stor sak – här läggs grunden till framtida yrkesliv.

Därför är det viktigt att redan nu tänka på vad du skulle vilja jobba med när du är klar med dina studier. Ditt val ska också kännas rätt i magen!

Två frågor som kan hjälpa dig att välja är:
Vilka yrken kommer det att finnas störst behov av under de närmaste tio åren?
Vilka arbetsplatser kommer att behöva flest nya medarbetare?

Yrkesprogram blandar teoretiska och praktiska ämnen och ger dig möjlighet att börja jobba direkt efter att du tagit studenten.

Dessutom ger alla yrkesprogram grundläggande behörighet till högskola och universitet om du någon gång vill studera vidare.

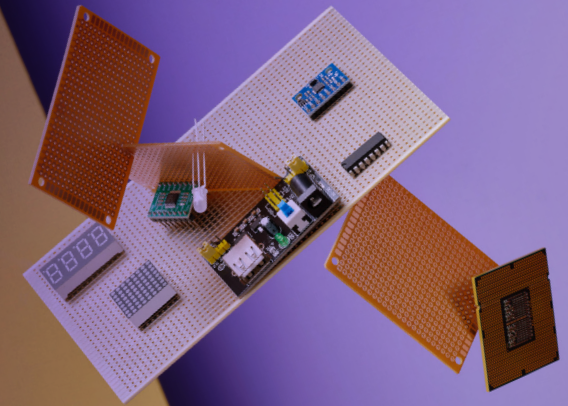
I den här broschyren hittar du en kort beskrivning av vad några av programmen innehåller och vilka möjligheter som finns på arbetsmarknaden.

Lycka till med ditt val!

Innehåll

Vård- och omsorgsprogrammet	4
Barn- och fritidsprogrammet	6
Bygg- och anläggningsprogrammet	8
El- och energiprogrammet	10
Fordons- och transportprogrammet	12
Försäljnings- och serviceprogrammet	14
Industri tekniska programmet	16
Naturbruksprogrammet	18
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	20
VVS- och fastighets-programmet	22
Hotell- och turismprogrammet	24
Intervju med studie och yrkesvägledare	25
Vårdnadshavare.....	26

Vård- och omsorgsprogrammet

För dig som brinner för att ta hand om människor. Du får en utbildning som öppnar dörrar till jobb inom medicin, vård, hälsa, omsorg, psykologi och mycket mer. I alla omvårdnadsyrken handlar det om att möta människor som behöver hjälp och stöd i något av livets olika skeden.

Är det lätt att få jobb efter examen?

Ja! Efterfrågan på vård- och omsorgsutbildad personal förväntas öka med hela 70 procent fram till år 2035. Det betyder att du kommer att vara väldigt eftertraktad på arbetsmarknaden när du är klar med din utbildning!

Alla yrkesutbildningar erbjuder praktik där du får chansen att lära dig yrket på plats!

Vård- och omsorgsprogrammet är ett yrkesprogram som ger dig grundläggande kunskaper för att arbeta inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. Du lär dig bland annat om hälsa, ohälsa och funktionsnedsättningar. Du lär dig också att arbeta utifrån perspektivet att alla människor är lika värda och förtjänar vård som både känns och gör gott. För att du ska få en bra helhetsbild av vad det innebär att jobba med människor kommer du också att få kunskaper i medicin, pedagogik, sociologi, psykologi och vårdvetenskap. Utbildningen utmanar också din kreativitet och initiativ- och problemlösningsförmåga för att du ska kunna lösa situationer som kan uppstå i vårdsammanhang.

Ger den här utbildningen grundläggande behörighet till högskola och universitet?

Ja!

Här finns jobben:

- Inom olika specialistområden på sjukhus
- Särskilt boende
- Hemtjänst
- Personlig assistent
- Socialtjänst
- På vårdcentral

Läs mer om vård- och omsorgsprogrammet

Barn- och fritidsprogrammet

För dig som är lyhörd, kreativ och vill bidra till att barn, unga och vuxna får känna sig delaktiga i ett sammanhang och att må bra. Du är lösningsorienterad och praktiskt lagd och gillar känslan av att ha gjort skillnad.

Är det lätt att få jobb efter examen?

Ganska! Både tillgång och efterfrågan kommer att ändras framåt. Antalet barn och unga beräknas minska fram till år 2033, vilket ger minskade behov i förskola och skola. Det betyder att du kommer att ha ganska lätt att få jobb men kanske inte just på en förskola.

Här finns jobben:

- Elevassistent
- Lärarassistent
- Personal inom idrotts- och fritidsanläggningar
- Personlig assistent
- Stöd och service inom funktionshinderområdet
- Väktare

Alla yrkesutbildningar erbjuder praktik där du får chansen att lära dig yrket på plats!

Barn- och fritidsprogrammet ger dig de kunskaper som krävs för att arbeta med barn, ungdomar eller vuxna inom pedagogiska och sociala yrkesområden eller i fritids- och friskvårdssektorn. Du utvecklar dina kunskaper i pedagogik och hur du möter, assisterar och stödjer personer i deras utveckling. Programmet lägger stor vikt vid etik, demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Problemlösning och initiativtagande är två nyckelord för utbildningen och du kommer att arbeta både praktiskt och teoretiskt. Du får också planera, genomföra, dokumentera och utvärdera ditt arbete. Du lär dig även om hälsa och arbetsmiljö.

Ger den här utbildningen grundläggande behörighet till högskola och universitet?

Ja!

Läs mer om barn- och fritidsprogrammet

Bygg- och anläggningsprogrammet

För dig som vill arbeta med att bygga, underhålla och göra ombyggnationer av hus och anläggningar. Du gillar att hitta kreativa lösningar på konkreta problem och att planera, genomföra och kvalitetssäkra arbeten och projekt. Du tycker om att arbeta tillsammans med andra och gillar att känna dig delaktig i en gemenskap.

Är det lätt att få jobb efter examen?

Ja! Efterfrågan på byggutbildade förväntas öka med hela 65 procent fram till år 2035. Det betyder att du har väldigt goda chanser att få jobb efter examen!

Här finns jobben:

- Väg- och anläggningsarbetare
- Anläggningsmaskinförare
- Byggnadsarbetare
- Betongarbetare
- Murare
- Träarbetare
- Plåtslagare

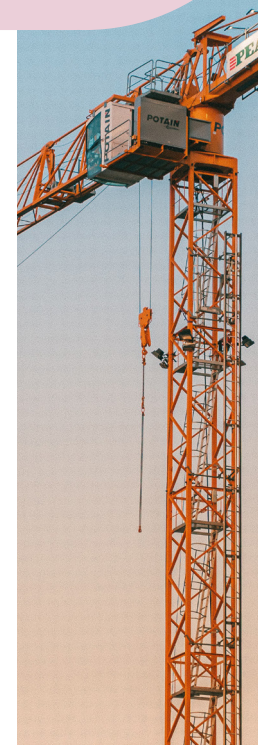
Bygg- och anläggningsprogrammet

utvecklar dina kunskaper om och färdigheter i byggnation och anläggning vid till exempel nyproduktion, ombyggnad och renovering. Det är ett viktigt arbete som påverkar samhällets infrastruktur. Därför lär du dig också hur man bygger på ett rationellt, säkert och miljömässigt hållbart sätt. Utbildningen lär dig också att välja, använda och vårda material, verktyg och maskiner utifrån olika aspekter som säkerhet, miljö, kvalitet och ekonomi. Du får också kunskaper i arbetsprocesser, entreprenörskap och företagande för att du ska kunna få givande samarbeten med framtida kollegor och beställare.

Ger den här utbildningen grundläggande behörighet till högskola och universitet?

Ja!

Alla yrkesutbildningar erbjuder praktik där du får chansen att lära dig yrket på plats!

Läs mer om bygg- och anläggningsprogrammet

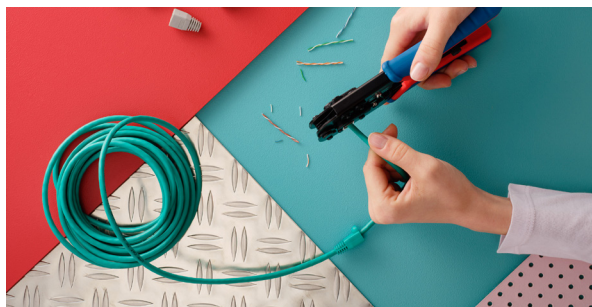
El- och energi-programmet

För dig som gillar olika typer av teknik och data, som vill arbeta praktiskt och vill lära dig att arbeta både på företag och i människors hem.

Är det lätt att få jobb efter examen?

Ja! Efterfrågan på utbildade personer inom elteknik, automation, dator- och kommunikationsteknik förväntas öka med cirka 25 procent fram till år 2035. Det betyder att du kommer att ha lätt att få jobb efter examen!

Här finns jobben:

- Automationstekniker
- Distributionstekniker
- Driftoperatör
- Elektronikproduktionstekniker
- Hemservicetekniker
- Industrielektriker
- Installationelektriker
- Järnvägstekniker – el och signal
- Nätverkstekniker

Alla yrkesutbildningar erbjuder praktik där du får chansen att lära dig yrket på plats!

På **el- och energi-programmet** utvecklar du de kunskaper som behövs för att arbeta med allt som rör el och energi. Det kan handla om automatiserade produktionssystem, system för energi-, miljö- och vattenteknik, dator- och kommunikationssystem eller för att arbeta som elektriker inom eldistribution eller installation. Utbildningen fokuserar också på dator- och kommunikationsteknik och du får även lära dig om samhällets digitala infrastruktur. Du kommer också att få lära dig om nationella och internationella säkerhetsfrågor, arbetssäkerhet och arbetsmiljö. Du får träna på att göra medvetna material- och verktygsval och att göra korrekta matematiska beräkningar för att kunna utföra dina arbetsuppgifter. Du får också utveckla din samarbets- och serviceförmåga.

Ger den här utbildningen grundläggande behörighet till högskola och universitet?

Ja!

Läs mer om el- och energi-programmet

Fordons- och transport- programmet

För dig som är initiativrik, tycker om praktisk problemlösning och är bra på att lösa uppgifter både självständigt och i grupp. Du är alltid öppen för att prova ny teknik och gillar att komma på kreativa sätt att utföra ditt arbete.

Är det lätt att få jobb efter examen?

Ja! Efterfrågan på fordonsutbildade i Uppsala förväntas öka med cirka 25 procent fram till år 2035 – och för transportutbildade med hela 45 procent. Det betyder att du kommer att ha lätt att få jobb efter examen!

Här finns jobben:

- Billackerare
- Bilskadereparatör
- Bussförare
- Lastbilsförare
- Lastbilmekaniker
- Maskinmekaniker
- Personbilmekaniker
- Reservdelsspecialist för lätta/tunga fordon

Alla yrkesutbildningar erbjuder praktik där du får chansen att lära dig yrket på plats!

Fordons- och transportprogrammet

utvecklar dina kunskaper om tekniken i olika fordon eller att hantera transporter. Du lär dig hur fordon är konstruerade, hur du kan hitta och reparera fordonsfel, fordonsservice och kommunikation med både kunder och medarbetare. Tekniken utvecklas snabbt inom det här området och därför kommer utbildningen att lära dig hur du bäst väljer mellan olika alternativ och hur du tar ansvar för att hela tiden utvecklas inom yrket. Utbildningen utvecklar även din förmåga att använda datorer och datasystem.

Läs mer om fordons- och transportprogrammet

Ger den här utbildningen grundläggande behörighet till högskola och universitet?

Ja!

Försäljnings- och serviceprogrammet

För dig som gillar försäljning, marknadsföring, service och att möta människor. Om du är intresserad av att starta eget företag inom handelsbranschen kan den här utbildningen passa riktigt bra.

Är det lätt att få jobb efter examen?

Ganska! Både tillgång och efterfrågan på försäljnings- och serviceutbildade i Uppsala kommer att minska fram till 2035. Däremot väntas efterfrågan på arbetskraft öka inom till exempel detaljhandeln och lagerarbete. Det betyder att du kommer att ha ganska lätt att få jobb inom handeln efter examen!

Här finns jobben:

- Butikssäljare
- Företagssäljare
- Inköpsassistent
- Kundtjänstbiträde
- Lagerarbetare
- Marknadsassistent
- Personalassistent
- Redovisningsassistent
- Säljassistent

På försäljnings- och serviceprogrammet

utvecklar du de kunskaper som krävs för att arbeta inom handelsyrken, antingen som egenföretagare eller till exempel i butiker. Utbildningen täcker även in de kunskaper som krävs inom administrativa yrken som personal-, ekonomi- och IT-administratör. Service och kommunikation är ledord för utbildningen och du kommer att lära dig om försäljning, inköp, varuflöden, service, ekonomiuppföljning och företagande. Därför kommer du att möta människor på ett professionellt sätt och hur du kan kommunicera dina synpunkter på bästa sätt. Utbildningen ger dig kunskaper om arbetsrätt, arbetsmiljö och diskrimineringsfrågor. Du får också öva på att diskutera och reflektera över ditt eget lärande utifrån olika arbetsuppgifter.

Ger den här utbildningen grundläggande behörighet till högskola och universitet?

Ja!

Alla yrkesutbildningar erbjuder praktik där du får chansen att lära dig yrket på plats!

Läs mer om försäljnings- och serviceprogrammet

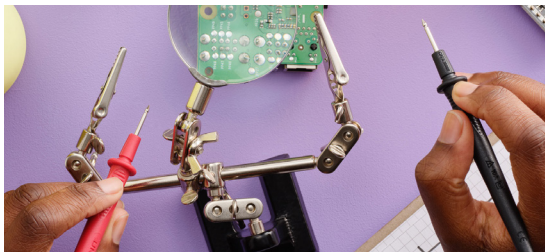
Industritekniska programmet

För dig som är engagerad, innovativ och vill jobba med framtidens teknik. Du gillar att lösa uppgifter både självständigt och i grupp och du tycker verkligen om praktisk problemlösning. Du är lyhörd för andras åsikter och gillar att komma på kreativa sätt att utföra ditt arbete.

Är det lätt att få jobb efter examen?

Ja! Tillgången på industritekniskt utbildade i Uppsala väntas minska med cirka 40 procent fram till år 2035. Det betyder att du kommer att ha väldigt goda chanser att få jobb efter examen!

Här finns jobben:

- Automationstekniker
- CNC-operatör
- Produktionstekniker
- Industrilackerare
- Internationell svetsare
- Laborarietekniker inom kemisk industri
- Processoperatör kemi
- Servicemekaniker
- Svetsare

Alla yrkesutbildningar erbjuder praktik där du får chansen att lära dig yrket på plats!

Industritekniska programmet är en framtidsinriktad utbildning för kvalificerat arbete inom modern industriteknisk produktion. Du får lära dig att ta fram produkter och följa hela kedjan - från idé till färdig produkt genom att bearbeta material, hantera industritekniska processer och arbeta med kvalitetssäkring för både produktion och färdiga produkter. Du lär dig hantera avancerade tekniska system och att arbeta med tillverkning, produktionsstyrning, drift och underhåll. Den gröna omställningen och framtidens hållbara utveckling sker inom industrin. Därför ger utbildningen dig även kunskaper om olika material, metod och teknik för att se till att produktionen blir så effektiv, hållbar och ekonomiskt fördelaktig som möjligt.

Ger den här utbildningen grundläggande behörighet till högskola och universitet?

Ja!

Läs mer om industritekniska programmet

Naturbruks- programmet

För dig som älskar djur och natur och är intresserad av lantbruk, skogsbruk och djurvård. Du har stor initiativförmåga och är bra på att lösa problem på ett ansvarsfullt sätt. Du gillar att planera och genomföra uppgifter effektivt och självständigt.

Är det lätt att få jobb efter examen?

Ja! Efterfrågan på naturbruksutbildade förväntas öka med cirka 30 procent fram till år 2035. Det betyder att du kommer att ha lätt att få jobb efter examen!

Här finns jobben:

- Arbete med hund
- Arbete med lantbrukets växtodling, lantbruksdjur eller -maskiner
- Arbete med lantbruksdjur eller -maskiner
- Arbete med skogsmaskinservice
- Djurvårdare
- Hästkötare
- Skogsmaskinsförare
- Skogsvårdare
- Trädgårdsarbetare

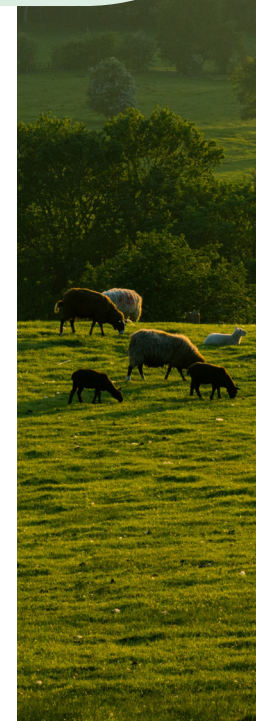
På naturbruksprogrammet får du de kunskaper som krävs för att arbeta inom naturbrukssektorn med djurvård, hästhållning, lantbruk, naturturism, skogsbruk eller trädgård. Du lär dig vilka verksamheter som nyttjar och förvaltar naturresurser som till exempel produktion av livsmedel, natur- och landskapsvård, arbete med djur eller naturupplevelser. Utbildningen ger dig kunskaper om biologi, ekologi, teknik och ekonomi för att du hållbart ska kunna bruka naturen och vårda ekosystemen. Du får öva på innovativt tänkande, entreprenörskap och företagsamhet.

Alla yrkesutbildningar erbjuder praktik där du får chansen att lära dig yrket på plats!

Ger den här utbildningen grundläggande behörighet till högskola och universitet?

Ja!

Läs mer om naturbruksprogrammet

Restaurang- och livsmedelsprogrammet

För dig som älskar att laga mat, service och vill arbeta med livsmedel. Du har stor initiativförmåga och tar dig an problem på ett kreativt och flexibelt sätt. Du gillar att arbeta i grupp lika mycket som du tycker om att ha självständiga arbetsuppgifter.

Är det lätt att få jobb efter examen?

Ja! Efterfrågan på restaurang- och livsmedelsutbildad personal i Uppsala beräknas öka med cirka 20 procent fram till år 2035. Det betyder att du kommer att ha lätt att få jobb efter examen!

Här finns jobben:

- Bageri
- Konditori
- Kock
- Kallskänka
- Servitris/servitör
- Restaurangchef
- Styckare
- Krögare

Alla yrkesutbildningar erbjuder praktik där du får chansen att lära dig yrket på plats!

På restaurang- och livsmedelsprogrammet

lärt du dig vad som krävs för att arbeta inom restaurang- och livsmedelsbranschen. Du får kunskaper om livsmedelsproduktion, matlagning och servering. Du lär dig också om måltiden som helhet och hur de olika verksamhetsområdena samverkar för att bidra till att maten hamnar på bordet. Utbildningen lär dig också om arbetsmiljö, försäljning, hygien, service, näringslära, specialkost och alkoholserving. Du får också utveckla din kommunikationsförmåga tillsammans med kollegor och kunder. Utbildningen utvecklar din ansvarskänsla, kvalitetsmedvetenhet och företagsekonomiska förståelse.

Läs mer om restaurang- och livsmedelsprogrammet

Ger den här utbildningen grundläggande behörighet till högskola och universitet?

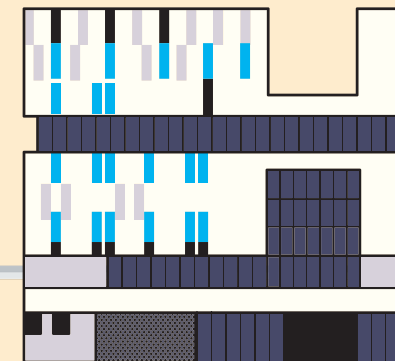
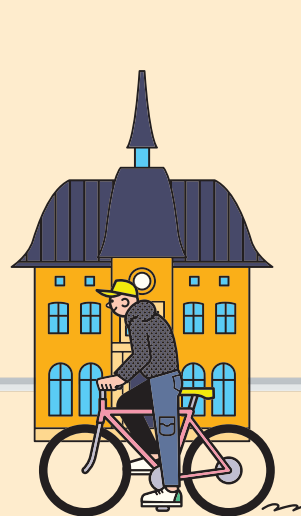
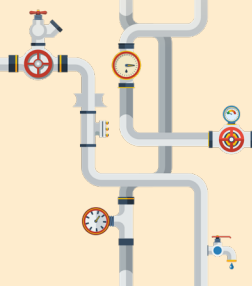
Ja!

VVS- och fastighetsprogrammet

För dig som gillar att arbeta med fastigheter och tekniska system som rör värme, ventilation, vatten och avlopp. Du gillar att applicera teori på praktiska problem och utifrån dina kunskaper komma fram till den bästa lösningen.

Är det lätt att få jobb efter examen?

Ja! Efterfrågan på VVS- och fastighetsutbildade i Uppsala förväntas öka med cirka 60 procent fram till år 2035. Det betyder att du kommer att ha lätt att få jobb efter examen!

Här finns jobben:

- Fastighetstekniker
- Industrirörsmontör
- Isoleringsmontör
- Kyl- och värmepumpsmontör
- VVS-montör
- Ventilationsmontör

Alla yrkesutbildningar erbjuder praktik där du får chansen att lära dig yrket på plats!

På VVS- och fastighetsprogrammet får du lära dig att utveckla och vårda byggnader. Du får kunskaper i system som hanterar energitillförsel, vatten/avlopp, värme, kyla och ventilation. Du får också lära dig hur du bygger, monterar och hittar samt lagar fel. Utbildningen fokuserar på hela arbetskedjan från idé till planering, för att du ska få kunskap i hur man sköter en byggnad på bästa sätt. Du får öva på att planera, genomföra, dokumentera och kvalitetssäkra ditt arbete och hur du bemöter kunder på ett professionellt sätt. Utbildningen tar också upp hur du kan starta och driva eget företag och hur du arbetar självständigt och i grupp.

Ger den här utbildningen grundläggande behörighet till högskola och universitet?

Ja!

Läs mer om VVS- och fastighetsprogrammet

Hotell- och turismprogrammet

För dig som älskar att arbeta med service och som tycker det är spännande med resor och turism. Du är nyfiken, gillar att träffa nya människor och har ett leende på läpparna. När problem uppstår så ser du till att hitta kreativa lösningar med gästen i fokus.

Är det lätt att få jobb efter examen?

Framtidsprognosen visar att det fortsatt kommer finnas många arbetstillfällen inom hotell och turism, även om konkurrensen kan vara högre för vissa roller. Arbetsförmedlingen noterar att kockar och andra besöksnäringens yrken har goda jobbchanser även i tuffare ekonomiska tider

Här finns jobben:

- Receptionist
- Reseledare
- Konferensvärd
- Serveringspersonal
- Eventpersonal
- Guide
- Aktivitetsledare

Alla yrkesutbildningar erbjuder praktik där du får chansen att lära dig yrket på plats!

På hotell- och turismprogrammet får du de kunskaper som behövs för att arbeta inom besöksnäringen, till exempel på hotell, med möten och event eller inom olika turismrelaterade yrken. Hotell- och turismprogrammet passar dig som tycker om att arbeta med människor och service. Arbetsmöjligheterna i Sverige och ute i världen är många och utbildningen öppnar dörren till en variationsrik, omväxlande och rolig bransch med goda möjligheter att vidareutveckla sig inom branschen. Under utbildningen får du också många tillfällen att öva din förmåga att ge god service och möta gäster och kunder på ett yrkesmässigt sätt.

Ger den här utbildningen grundläggande behörighet till högskola och universitet?

Ja!

Läs mer om hotell – och turismprogrammet

Intervju

Om yrkesprogram med Elin Granat,
Studie- och Yrkesvägledare, Rosendalsgymnasiet

Varför är det bra att söka ett yrkesprogram?

Ett yrkesprogram ger dig både möjligheten att börja arbeta direkt efter gymnasiet och chansen att studera vidare. Du får även arbetslivserfarenhet genom praktik (APL), vilket kan stärka ditt CV.

Kan man läsa vidare på universitet efter ett yrkesprogram?

Ja, på ett yrkesprogram läser du kurser som ger grundläggande högskolebehörighet. Det betyder att du kan studera på universitet eller högskola när du har gått ett yrkesprogram.

Är lönerna bra efter ett yrkesprogram?

Det beror på din situation. En som börjar arbeta direkt efter gymnasiet kan börja tjäna och spara tidigare än en elev som går vidare till studier direkt efter gymnasiet. Livslönen och karriärutvecklingen kan variera beroende på yrkesval och utbildning.

Kan man göra karriär efter ett yrkesprogram?

Ja, det finns goda möjligheter att göra karriär, särskilt inom områden med stor efterfrågan som vård, industri, el och bygg. Karriär kan du göra på olika sätt genom att visa engagemang och intresse inom ditt yrke.

Vårdnadshavare

Att välja gymnasieprogram är ett stort steg och som vårdnadshavare spelar ni en viktig roll i deras beslut. Yrkesprogrammen på gymnasiet erbjuder en fantastisk möjlighet för elever att kombinera praktiskt lärande med teoretiska kunskaper, vilket ger dem en direkt väg ut i arbetslivet eller vidare studier. Dessutom är alla yrkesprogram nu högskoleförberedande, vilket innebär att din ungdom får både yrkeskompetens och möjlighet att söka till universitet eller högskola.

Hjälpsamma länkar:

Gymnasieprogrammen –
Skolverket

Yrkesinspiration –
Utbildningsguiden

Vad är ett
yrkesprogram?

Hitta yrken som
kan passa dig –
Utbildningsguiden

DinTalang
Låt din talang välja
gymnasieprogram.

Fakta och tips när du ska
välja gymnasieutbildning
– Utbildningsguiden

Skolverket –
Utbildningsguiden

Ditt yrke
Vilka yrken passar dig?

**Att välja gymnasieprogram är en stor sak
– här läggs grunden till framtida yrkesliv.**

**I den här broschyren hittar du en kort
beskrivning av 11 yrkesprogram, vad
varje program innehåller och vilka
möjligheter som finns på arbetsmarknaden.**

Lycka till med ditt val!